Pobrane z czasopisma Folia Bibliologica **http:/foliabibliologica.umcs.pl**
Data: 17/11/2026 22:05:46

„FOLIA BIBLIOLOGICA" (2018), VOL. LX
DOI: 10.17951/fb.2018.60.81-97

Magdalena Marzec-Jóźwicka
Katedra Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
https://orcid.org/0000-0002-1316-0498

WSPÓŁCZESNE FORMY PROMOCJI CZYTELNICTWA WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY W INTERNECIE JAKO INSPIRACJA DLA NAUCZYCIELA POLONISTY

Streszczenie: Artykuł dotyczy zagadnienia promocji czytelnictwa w Internecie. Przedstawione w nim przykłady kampanii i akcji ogólnopolskich, szkolnych oraz klasowych, blogów, vlogów i stron na Facebooku, organizowanych przez entuzjastów czytania, nauczycieli, bibliotekarzy czy rodziców, mają za zadanie z jednej strony wykazać, że Internet w ogromnym stopniu przyczynia się do popularyzowania czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, z drugiej zaś zainspirować nauczycieli do wykorzystywania tego medium w procesie edukacji polonistycznej.

Słowa kluczowe: czytelnictwo, popularyzacja czytelnictwa, akcje viralowe, kampanie czytelnicze, edukacja polonistyczna

Contemporary Forms of Reading Promotion among Children and Youth on the Internet as an Inspiration for the Polish Language Teacher

Abstract: This article deals with the issue of the promotion of reading on the Internet. The examples of nationwide, school and class campaigns and actions, blogs, vlogs and Facebook pages – organized by reading enthusiasts, teachers, librarians and parents – are presented here, showing, on the one hand, that the Internet contributes greatly to the promotion of reading among children and youth; on the other – to inspire teachers to use this medium in the process of Polish language education.

Keywords: reading, popularizing reading, viral campaigns, reading actions, Polish teacher, Polish language education

Pobrane z czasopisma Folia Bibliologica **http:/foliabibliologica.umcs.pl**
Data: 17/11/2026 22:05:46

Wprowadzenie

Artykuł ten jest adresowany głównie do nauczycieli polonistów, którzy każdego dnia w swojej pracy dydaktyczno-wychowawczej mierzą się z trudnością oporu młodych ludzi wobec czytania. Jednym z głównych zadań współczesnych pedagogów jest w związku z tym nieustanne poszukiwanie skutecznych sposobów zachęcania uczniów do sięgania po książki. Źródłem inspirujących pomysłów w zakresie promowania czytelnictwa może być Internet, czyli medium, któremu młodzież poświęca bardzo dużo uwagi i czasu. Polonista znajdzie w sieci informacje o licznych podejmujących ten temat kampaniach i projektach ogólnopolskich oraz drobniejszych inicjatywach, obejmujących swym zasięgiem społeczności lokalne, szkolne i klasowe, a także blogach, vlogach i stronach na Facebooku.

Niniejszy tekst ma zatem na celu z jednej strony refleksję nad współczesnymi formami promocji czytelnictwa w Internecie, z drugiej zaś sposobami przełożenia tych rozwiązań na polonistyczny proces dydaktyczno-wychowawczy. Dokonany w artykule przegląd wybranych stron internetowych, opisujących różnego rodzaju proczytelnicze inicjatywy, ma charakter subiektywny. Jego zadaniem jest zainspirowanie nauczycieli polonistów do podejmowania działań służących podtrzymywaniu uczniowskiego zainteresowania literaturą. Na podstawie analizy wyników badań przeprowadzonych przez Zofię Zasacką na zlecenie Instytutu Badań Edukacyjnych w Warszawie w 2014 roku można bowiem stwierdzić, że czytanie nadal stanowi dla młodzieży atrakcyjną formę spędzania wolnego czasu, choć wybieraną rzadziej niż surfowanie w sieci czy granie w gry komputerowe[1]. Fakt, że młodzież sięga po książki, potwierdzają również liczne internetowe artykuły, których autorzy opisują czytelnicze preferencje nastolatków: „Fantastyczna jest ta literatura! Gimnazjaliści czytają coraz więcej; Młodzież czyta; […] aż 86% młodych ludzi czyta książki; Nie przeszkadzaj, bo #terazczytam. Młodzi Polacy czytają i chwalą się tym w Internecie; A właśnie, że młodzież czyta!;

[1] Stwierdzenie to jest oparte na analizie wyników badań. Zob. Z. Zasacka, *Czytelnictwo dzieci i młodzieży*, Warszawa 2014. Oto przykładowe tytuły ulubionych książek uczniów, wśród których dominują tzw. młodzieżowe sagi literackie: saga *Zmierzch* Stephenie Meyer, *Igrzyska śmierci* Suzanne Collins, trylogia *Niezgodna* Veroniki Roth, seria *Rywalki* Kiery Cass, książki Johna Greena (*Gwiazd naszych wina, Papierowe miasta, Will Grayson, Will Grayson*), książki Rainbow Rowell (*Eleonora i park, Fangirl*), powieści Gayle Forman (*Zostań, jeśli kochasz, Wróć, jeśli pamiętasz*), trylogia Jamesa Dashnera (*Więzień labiryntu, Próby ognia, Lek na śmierć*), saga *Szklany tron* Sarah J. Maas. Z polskich propozycji warto wymienić: *Pamiętnik narkomanki* Barbary Rosiek, *Hera, moja miłość* Anny Onichimowskiej czy *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza. Jeden z przykładowych rankingów, pod znaczącym tytułem *Książki, które musisz znać, aby zrozumieć dzisiejsze nastolatki*, zob. [online]. Dostępny w World Wide Web: https://ksiazki.wp.pl/11-ksiazek-ktore-musisz-znac-aby-rozumiec-dzisiejsze--nastolatki-6145573829392001g/12 [dostęp: 26.09.2017].

Pobrane z czasopisma Folia Bibliologica **http:/foliabibliologica.umcs.pl**
Data: 17/11/2026 22:05:46

Lektura w dobie mass mediów"[2]. Na stronach internetowych księgarni, wydawnictw, instytucji oświatowych, fundacji często pojawiają się raporty i rankingi ulubionych lektur młodych ludzi[3], a nawet recenzje książek pisane przez dzieci i młodzież[4].

Inspirujące akcje ogólnopolskie

Przegląd przydatnych inicjatyw należy rozpocząć od przyjrzenia się tzw. „złotej liście" książek do głośnego czytania dzieciom i nastolatkom[5]. Celem kampanii, zorganizowanej przez Fundację ABCXXI, było zachęcenie rodzin do wspólnego czytania. Lektury miały stanowić temat do rodzinnych rozmów, a przez to stwarzać szansę na nawiązanie lepszych relacji rodziców z dziećmi w różnym wieku. Propozycje umieszczone na liście podzielono według kategorii wiekowych, począwszy od lektur dla maluchów, a skończywszy na książkach dla nastolatków powyżej 16. roku życia.

Z publikacji umieszczonych na „złotej liście" może z powodzeniem skorzystać polonista. Po pierwsze, na ich podstawie zdobywa wiedzę na temat tego, jakie książki warto dodatkowo omówić z uczniami na poszczególnych etapach edukacji. Po drugie, w proces czytania włącza rodziców. Na liście znalazły się bowiem książki z gwiazdką, przeznaczone dla tzw. wyrobionych czytelników. Według wskazówek autorów listy, najpierw lektury te powinni przejrzeć albo przeczytać rodzice, a następnie zdecydować, czy ich dzieci mogą się zapoznać z treściami takich książek, ponieważ – oprócz uniwersalnych treści – takie lektury zawierają rozdziały lub akapity związane z realiami innej kultury, które nie zawsze są interesujące albo zrozumiałe dla młodego człowieka. Po trzecie zaś, polonista może zaproponować młodzieży lektury trudniejsze, ambitniejsze, ale ważne w przygotowaniu do funkcjonowania

[2] Zob. K. Sklepik, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://www.gloswielkopolski.pl/artykul/3759515,fantastyczna-jest-ta-literatura-gimnazjalisci-czytaja-coraz-wiecej,id,t.html [dostęp: 25.09.2017]; [online] http://lubimyczytac.pl/aktualnosci/7547/mlodziez-czyta [dostęp: 26.09.2017]; [online] http://www.gazetamiedzyszkolna.pl/2016/08/08/czytelnictwo-az-86-mlodych-ludzi-czyta-ksiazki/ [dostęp: 25.09.2017]; [online] http://wyborcza.pl/1,75410,20021100,nie-przeszkadzaj-bo-teraz czytam-mlodzi-polacy-czytaja-i-chwala.html [dostęp: 25.09.2017]; [online] http://ekulturalni.pl/Stronagłówna/Artykułwgazecie/tabid/87/IndexID/1253/Default.aspx [dostęp: 25.09.2017]; B. Kopczyk, [online] http://www.bkopczyk.republika.pl/dla-naucz/ankietaanaliza.htm [dostęp: 24.09.2017].

[3] Zob. np. *Co i jak czytają dzieci i młodzież? Raport Instytutu Badań Literackich*, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://www.pik.org.pl/komunikaty/353/co-i-jak-czytaja-dzieci-i-mlodziez-raport-ibe [dostęp: 25.09.2017]; *Co czyta dzisiejsza młodzież?*, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://www.coprzeczytac.pl/czyta-dzisiejsza-mlodziez/ [dostęp: 25.09.2017].

[4] Zob. np. [online] http://www.instytutksiazki.pl/recenzje-dim,aktualnosci.html [dostęp: 24.09.2017].

[5] Zob. [online] http://www.calapolskaczytadzieciom.pl/ckfinder_pliki/files/Złota%20Lista%20-%2022.04.2015.pdf [dostęp: 22.09.2017].

Pobrane z czasopisma Folia Bibliologica **http:/foliabibliologica.umcs.pl**
Data: 17/11/2026 22:05:46

w dorosłym życiu (np. *Naucz się myśleć kreatywnie* Edwarda de Bono, *Rusz głową* Tony'ego Buzana, *7 nawyków skutecznego działania* Sephena R. Coveya, *6 filarów poczucia własnej wartości* Nathaniela Brandena, *Sztuka miłości* Ericha Fromma).

Ciekawym pomysłem jest też kolejna inicjatywa wspomnianej wyżej Fundacji, jaką jest powołanie Klubów Czytających Rodzin. Na jej stronie internetowej zamieszczono informację o działalności 77 takich klubów krajowych i polonijnych, zrzeszających od kilku do nawet kilkudziesięciu rodzin (przykładowe nazwy: Wiewiórki, Rozczytane Motylki, Elf, Klub Czytających Gąsienniczek, Chcemisie, Ja i Mama na wyspie, Urwisowo, Przystanek Czytankowo, Bookolandia, Moliki Książkowe, Zapatrzeni w Książki, Bajubajownik)[6]. Głównym celem klubów jest stworzenie platformy do kontaktów i spotkań rodzin członkowskich: wymienianie się książkami oraz doświadczeniami głośnego czytania, wzajemne inspirowanie się i informowanie o ciekawych lekturach, organizowanie wspólnych poczytanek dla dzieci i młodzieży, dyskusje na temat książek. Zasady działalności klubów opracowano w regulaminie[7]. W Internecie znalazły się również propozycje scenariuszy spotkań przeznaczonych dla młodszych dzieci, a poświęconych konkretnym utworom literackim[8].

Polonista może – na ich wzór – założyć podobny klub miłośników książek, wraz z podopiecznymi pomyśleć o nadaniu mu odpowiedniej nazwy i opracowaniu regulaminu. Spotkania w ramach uczniowskich klubów czytelniczych mogą być formą zajęć pozalekcyjnych obejmujących:

- dyskusje na temat wybranych książek,
- prezentowanie nowości wydawniczych,
- oglądanie filmów powstałych na podstawie książki (albo książek napisanych po powstaniu filmów – przykładem może być *Love Story* Ericha Segala) oraz porównywanie obu przekazów,
- wymienianie się interesującymi publikacjami,
- analizowanie wybranych tekstów.

---

[6] Dane aktualne, pochodzące ze strony internetowej: http://www.rodzinneczytanie.pl/nasze-kluby [dostęp: 02.01.2018].

[7] Zob. więcej: [online] http://www.rodzinneczytanie.pl/wiersze-juliana-tuwima [dostęp: 21.09.2017].

[8] Za przykład może posłużyć scenariusz spotkania z wierszami Juliana Tuwima, opracowany przez Ewę Jaroszyńską, przewodniczącą Klubu Czytających Gąsienniczek. Dzieci bawią się w pociąg, który zatrzymuje się na siedmiu stacjach: 1. *Lokomotywa*, 2. *Słoniowa*, 3. *Rozsypana*, 4. *Skoczna*, 5. „*Warzywkowo*", 6. *Czystości* i 7. *Meta*. Podczas postoju na każdej z nich dzieci pod kierunkiem narratora wykonują różne czynności: układają puzzle tematyczne oraz rozsypanki z tytułami wierszy Tuwima, a także biorą udział w zabawach ruchowych (skoki, kalambury, gra pod nazwą „sałatka owocowa" itp.). Takie działania z jednej strony sprawdzają znajomość literatury, a z drugiej pokazują możliwości jej życiowego wykorzystania w charakterze motywu przewodniego zabaw i gier. Zob. E. Jaroszyńska, *Wiersze Juliana Tuwima, czyli ciekawa podróż pociągiem*, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://www.rodzinneczytanie.pl/wiersze-juliana-tuwima [dostęp: 10.09.2017].

Pobrane z czasopisma Folia Bibliologica **http:/foliabibliologica.umcs.pl**
Data: 17/11/2026 22:05:46

Klub czytelniczy powinien jednak założyć tylko regularnie czytający nauczyciel. To on ma być wzorem dla swoich podopiecznych. Kolejnymi zestawami zadań do lektur nie wyrobi w uczniach nawyku czytania. Dokona tego, dając przykład swoim zachowaniem. Ważne jest to, by uczniowie postrzegali pedagoga jako osobę, której czytanie sprawia przyjemność i która często sięga po książki, zorientowaną w najnowszej literaturze, sięgającą również po książki reprezentujące kulturę popularną, masową, interesującą się tym, co czytają nastolatki i chcącą z nimi o tym rozmawiać.

Warto wspomnieć też o innych ogólnopolskich akcjach, skierowanych przede wszystkim do młodych czytelników. Na uwagę zasługuje m.in. kampania „Czytając, wychodzisz poza ramy", zorganizowana z okazji Światowego Dnia Książki, w interesujący sposób definiująca czynność czytania:

> Czytanie to coś więcej niż przewracanie kartek. To więcej niż składanie liter w słowa, słów w zdania i zdań w historie. Czytanie to przede wszystkim ucieczka od rzeczywistości. Sprytne wymknięcie się codziennym zmartwieniom. Przebiegłe ukrycie się przed otoczeniem. Podstępne wcielenie się w cień literackiego bohatera. To znikanie bez użycia czapki niewidki. To przekraczanie widzialnych i niewidzialnych barier wyobraźni. To wyjście poza swoje ramy, wejście w inny świat[9].

W ramach tej akcji zorganizowano konkurs. Zadaniem uczestników było narysowanie, namalowanie, wyklejenie lub sfotografowanie sytuacji, w której czytając, wychodzą niejako poza ramy. Ich prace były udostępniane na Facebooku, oceniane przez internautów oraz nagradzane. Nagrodami, jak nietrudno się domyślić, były oczywiście książki.

Z kolei „Czytajpl.pl" została uznana za największą akcję czytelniczą w Polsce. Na stronie internetowej można znaleźć newsy ze świata literatury, porady ułatwiające wybór wartych przeczytania książek, wywiady z pisarzami, recenzje ulubionych lektur, a nawet artykuły adresowane do czytelników XXI wieku, opisujące: najnowsze zjawiska związane z czytelnictwem (np. digitalizacja książek, minibooki, bookcrossing, turystyka literacka), sposoby przezwyciężania tzw. czytelniczego zastoju, a nawet podpowiadające uczniom, jak ukradkiem czytać książki na nudnych lekcjach, tak by nie zostać przyłapanym przez nauczyciela[10].

---

[9] *Czytając, wychodzisz poza ramy*, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://lubimyczytac.pl/aktualnosci/2174/czytajac-wychodzisz-poza-ramy [dostęp: 30.03.2017].

[10] Martyna Garncarczyk, autorka artykułu *10 sposobów na czytanie podczas nudnych lekcji*, poleca uczniom m.in. posługiwanie się audiobookami, czytanie e-booków na telefonie trzymanym pod ławką, oprawianie książek w takie same okładki jak podręczników, zasłanianie czytników zeszytami i podręcznikami przedmiotowymi. Zob. więcej, [online] http://czytajpl.pl/2017/09/04/10-sposobow-czytanie-nudnych-lekcji/ [dostęp: 22.09.2017].

Pobrane z czasopisma Folia Bibliologica **http:/foliabibliologica.umcs.pl**
Data: 17/11/2026 22:05:46

Akcja „Czytam Polskie”[11] zorganizowana została przez Fundację PWN oraz księgarnię internetową Ravelo.pl i miała na celu promocję rodzimej literatury oraz jej twórców. W związku z tym na stronie www.czytampolskie.pl zamieszczano wywiady z pisarzami, informacje o wydawniczych nowościach oraz targach książki, recenzje, a także propozycje najciekawszych polskich książek, przypisywanych do odpowiednich kategorii (np. książki dla dzieci i młodzieży, fantastyka, literatura faktu, powieść obyczajowa).

Kolejną akcją, o której warto wspomnieć, jest „Czytam sobie! Mogę być, kim chcę”[12]. Do jej spotów promocyjnych zaangażowano znanych aktorów, sportowców, modeli, np. Olgę Bołądź, Borysa Szyca, Mateusza Kusznierewicza czy Karolinę Malinowską. Na stronie internetowej akcji można znaleźć informacje o nowościach wydawniczych, księgarniach patronujących kampanii, a także materiały do pobrania: dla młodych czytelników są to np. plakaty i logo akcji, odznaki czytelnika, zakładki do książek, zawieszki na drzwi, kolorowanki i zgadywanki, tapety, dyplomy, ćwiczenia, teksty do samodzielnego czytania, *Poradnik samodzielnego czytania* oraz *Słowniczek trudnych wyrazów*; dla nauczycieli z kolei – scenariusze zajęć na podstawie różnych książek dla dzieci.

Z kolei akcja „Kto czyta, nie błądzi. Warto czytać”, skromna, minimalistyczna w formie inicjatywa o charakterze humorystyczno-refleksyjnym, zakładała możliwość obejrzenia serii grafik Grzegorza Sikory, który w atrakcyjnych obrazach ukrył tytuły popularnych książek i bohaterów literackich. Grafiki Sikory można z powodzeniem wykorzystać w polonistycznym procesie dydaktycznym jako konteksty dla omawianych lektur albo samodzielne teksty kultury, omawiane za pomocą przynależnych im kategorii analizy i interpretacji.

Fot. 1, 2. Piktografiki Grzegorza Sikory.
Źródło: http://booklips.pl/galeria/kto-czyta-nie-bladzi-piktografiki-promuja-czytanie/ [dostęp: 22.09.2017]

[11] Zob. [online] http://czytampolskie.pl [dostęp: 02.10.2017].
[12] Zob. [online] http://www.czytamsobie.pl/index.php [dostęp: 23.09.2017].

Pobrane z czasopisma Folia Bibliologica **http:/foliabibliologica.umcs.pl**
Data: 17/11/2026 22:05:46

Korzystając z pomysłów, które stały się zaczątkiem omówionych wyżej akcji, nauczyciel polonista może zaproponować uczniom m.in.:

- napisanie eseju na temat „Czym jest dla mnie czytanie?”[13],
- nagranie filmiku promującego czytanie,
- opracowanie porad ułatwiających przetrwanie tzw. czytelniczego zastoju,
- analizę wybranego utworu napisanego przez rówieśnika (kolegę z klasy albo szkoły),
- przygotowanie wystąpienia na temat ulubionej książki,
- podjęcie klasowej refleksji nad korzyściami wynikającymi z regularnego czytania[14],
- zorganizowanie szkolnego (klasowego) dnia książki albo konkursu na książkę miesiąca, książkę roku lub najciekawszą omawianą na lekcjach lekturę.

Blogi, fora i strony na Facebooku

W sieci można znaleźć wiele blogów i forów poświęconych promowaniu czytania. Popularne są blogi zawierające recenzje czytelnicze (np.: „Biblioteczka ciekawych książek”, „Czytajmy wszyscy”, „Klasyka Młodego Czytelnika”, „W zaciszu biblioteki”, „Moje czytanie”, „Wiedźmowa głowologia”, „Poczytajka”, „Atramentowo mi”, „Magiczny świat książki”). Dostępne są też blogi tematyczne przeznaczone dla sympatyków określonego rodzaju lektur, np. literatury sensacyjnej i kryminalnej (np. blog „Zbrodnia w bibliotece”). Godne uwagi współczesnego nauczyciela są blogi

[13] To przykład tematu, który krakowski nieżyjący już dydaktyk literatury, Stanisław Bortnowski, zaliczyłby do wyzwalających wyobraźnię. Napisanie pracy na ten temat rozwija wiele przydatnych uczniowskich umiejętności polonistycznych, takich jak: uważna obserwacja rzeczywistości, argumentowanie, pogłębiona refleksja, konieczność wyrażenia własnego zdania czy samodzielność we wnioskowaniu (temat ten nie ma charakteru brykowego, więc ambitni uczniowie nie znajdą gotowego rozwiązania czy odpowiedzi na postawione w temacie pytanie). Może zatem warto byłoby również inaczej ocenić taką pracę, zwracając uwagę przede wszystkim na jej samodzielność i kreatywność ucznia, a nie popełnione przez niego błędy. Zob. artykuł na ten temat: S. Bortnowski, *Jak wyzwolić i jak zniszczyć wyobraźnię?*, [w:] *Jestem – więc piszę. Między rzemiosłem a wyobraźnią*, red. G. Tomaszewska, B. Kapela-Bagińska, Z. Pomirska, Gdańsk 2009, s. 13–23.

[14] Dziewięć powodów, dla których warto czytać, wymienia i opisuje w swojej książce *Jak zachęcać do czytania. Minilekcje dla uczniów gimnazjum i liceum* Kelly Gallagher. Autor przeprowadził ze swoimi uczniami eksperyment polegający na tym, że przez cały rok szkolny w każdy czwartek poświęcał kilka pierwszych minut lekcji na przedstawianie uczniom korzyści, jakie daje czytanie. Pod koniec roku wspólnie przemyśleli i uporządkowali wszystkie powody, do których zaliczyli: satysfakcję, rozwijanie dojrzałego słownictwa, mierzenie się z trudnościami, wolność myślenia i działania, umiejętność krytycznego ustosunkowania się do obserwowanej rzeczywistości itp. Zob. więcej na ten temat: K. Gallagher, *Jak zachęcać do czytania. Minilekcje dla uczniów gimnazjum i liceum*, tłum. M. Pagińska, Gdańsk 2007.

Pobrane z czasopisma Folia Bibliologica **http:/foliabibliologica.umcs.pl**
Data: 17/11/2026 22:05:46

adresowane do nastolatków, takie jak np. „Książki młodzieżowe.pl", „Cuda na kiju", „Między nami czytelnikami", „Książki na czacie". Zamieszczane na nich informacje mogą być w różny sposób wykorzystywane w edukacji polonistycznej, np. do tworzenia rankingów ulubionych lektur młodych ludzi, w doskonaleniu umiejętności pisania recenzji oraz wypowiadania się (tj. komentowania, dyskutowania) na temat czytanej literatury, organizowaniu szkolnych akcji promujących czytelnictwo czy po prostu zapoznawaniu się z najnowszymi utworami literackimi.

Blogerzy niejednokrotnie stawiają też przed młodymi ludźmi wcale niełatwe do realizacji czytelnicze wyzwania[15]. Oto przykładowe:

- czytanie takiej liczby książek, która odpowiada wzrostowi czytelnika („Przeczytam tyle książek, ile mam wzrostu")[16],
- czytanie książek do tej pory nieprzeczytanych, odłożonych na później, zapomnianych, które czytelnicy znajdą w swoim księgozbiorze domowym („Z półki")[17],
- czytanie tylko książek wypożyczanych z biblioteki („Wypożyczone")[18],
- czytanie jak największej liczby książek, których okładki kojarzą się z daną porą roku („Cztery pory roku")[19],
- czytanie książek świeżo wydanych, maksymalnie do sześciu miesięcy po ich premierze („Czytamy nowości 2017")[20],
- czytanie tylko książek polskich autorów („Czytam, bo polskie")[21],
- promowanie książek zapomnianych, porzuconych, przemilczanych, których ukazanie się nie było medialnym wydarzeniem („Czytamy książki mało popularne")[22],

[15] Zob. więcej na ten temat: M. Kudyba, *Upowszechnianie czytelnictwa. Przegląd kampanii ogólnopolskich i lokalnych akcji*, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://warsztatybibliotekarskie.pedagogiczna.edu.pl/nr-22015-46/upowszechnianie-czytelnictwa-przeglad-kampanii-ogolnopolskich-i-lokalnych-akcji/ [dostęp: 21.09.2017]; [online] http://alicjamakota.pl/wyzwania-czytelnicze/ [dostęp: 10.10.2017].

[16] [online] http://dzosefinn.blogspot.com/2016/12/04-przeczytam-tyle-ile-mam-wzrostu.html [dostęp: 23.09.2017].

[17] [online] http://dzosefinn.blogspot.com/2016/12/02-z-poki-wyzwanie-czytelnicze-na-2017.html [dostęp: 30.09.2017].

[18] [online] http://www.rudymspojrzeniem.pl/2016/12/wypozyczone-wyzwanie-czytelnicze-2017.html [dostęp: 24.09.2017].

[19] [online] https://biblioteczkamagdalenardo.blogspot.com/p/cztery-pory-roku-2017.html [dostęp: 30.09.2017].

[20] [online] https://monweg.blogspot.com/p/przeciez-czytamy-nowosci.html [dostęp: 25.09.2017].

[21] [online] http://poligon-domowy.blogspot.com/2016/12/wyzwanie-czytelnicze-2017-czytam-bo.html [dostęp: 04.10.2017].

[22] [online] https://www.biblionetka.pl/art.aspx?id=507511 [dostęp: 10.10.2017].

Pobrane z czasopisma Folia Bibliologica **http:/foliabibliologica.umcs.pl**
Data: 17/11/2026 22:05:46

- czytanie książek reprezentujących różne rodzaje literatury, które mają w tytule zaproponowane przez autora bloga słowo klucz, określające np. kolor, liczbę, miejsce, kwiat, osobę, porę roku, pojazd itp. („Czytamy według klucza")[23],
- czytanie tylko tych lektur, które trafiły na ekran, pisanie i przesyłanie ich recenzji autorowi bloga („Czytam zekranizowane powieści")[24],
- wyszukiwanie i czytanie książek mających takie same tytuły, np. *Podarunek* Cecelii Ahern oraz Krystyny Mirek („Dublowanie")[25].

Ponadto w sieci można znaleźć videoblogi (tzw. vlogi) książkowe oraz kanały na YouTube, których autorzy lubią opowiadać o literaturze przed kamerą. Wśród nich wyróżniają się: „Z kamerą wśród książek", „Fantastyczna TV", „Recenzjum", „EsaCzyta", „Book Reviews", „CzytamSobie", „Waniliowe czytadła", „Wielki Buk", „Więcej Książków", „Książki rządzą", „Kobieta z książką". Dużą popularnością cieszy się vlog „Crash Course Literature", prowadzony przez Johna Greena, amerykańskiego pisarza, reprezentującego powieści z gatunku *young adult*, autora książek dla młodzieży, np. *Gwiazd naszych wina, Papierowe miasta* oraz *Will Grayson, Will Grayson*.

Na Facebooku powstaje coraz więcej stron łączących osoby regularnie czytające w populacje książkomaniaków. Noszą one intrygujące nazwy, wskazujące albo na uzależniające właściwości lektur („Książka mój narkotyk"; „Nie śpię, bo czytam książki"; „Czytam, gdzie popadnie"; „Książkoholicy"), albo ich dobroczynny wpływ na organizm czytelnika („Klucz do wyobraźni"; „Poezja leczy rany"; „Czytanie. To działa"; „Wolne lektury przygotują do matury"; „Czytanie jest cool"; „Książki, które trzeba przeczytać"; „Wącham książki"; „Czytanie nie boli"), albo wręcz przynależność do grupy intelektualistów („Nie jestem statystycznym Polakiem, czytam książki"; „Book z nami"; „Wolę książki"). Zakładane są przez entuzjastów czytania, którzy zamieszczają w Internecie wiele informacji związanych z czytelnictwem. Na stronach pojawiają się zatem:

- różnego rodzaju książkowe dekalogi[26],

[23] [online] http://wiedzmowa-glowologia.blogspot.com/2016/12/wyzwanie-czytelnicze-2017.html [dostęp: 10.10.2017].

[24] [online] http://korcimnieczytanie.blogspot.com/p/czytam-zekranizowane-powiesci.html [dostęp: 10.10.2017].

[25] [online] http://poczytajka.blog.pl/wyzwania-czytelnicze-2016/ [dostęp: 11.10.2017].

[26] Oto przykładowy dekalog: 1. Nie denerwuj się na siebie, że nie kończysz książek; 2. Nie wstydź się tego, co czytasz; 3. Nie czytaj na akord; 4. Uprawiaj płodozmian gatunkowy; 5. Nie zarzekaj się, że czegoś na pewno nie przeczytasz; 6. Nie przerażaj się grubością książki; 7. Czytanie książek i e-książek to komplementarne sposoby czytania; 8. Czasem dobrze jest przeczytać złą książkę; 9. Nie tylko nowości warto znać; 10. Korzystaj z bibliotek. Zob. *10 przykazań czytelniczej higieny*, [online]. Dostępny w World Wide Web: https://pierogipruskie.blogspot.com/2015/07/10-przykazan-czytelniczej-higieny-albo.html [dostęp: 22.09.2017].

Pobrane z czasopisma Folia Bibliologica **http:/foliabibliologica.umcs.pl**
Data: 17/11/2026 22:05:46

- informacje dla początkujących pisarzy, którzy chcieliby wydać swoją pierwszą książkę, a nie wiedzą, jak i gdzie to zrobić[27],
- zdjęcia ze wspaniale wyposażonych, pachnących starymi książkami bibliotek,
- cytaty na temat czytania, które „każdy mól książkowy powinien znać"[28],
- propozycje książek do przeczytania oraz recenzje wybranych lektur.

Powyższe przykłady blogów, vlogów, stron internetowych wyraźnie zarysowują współczesnemu nauczycielowi kierunki prowadzenia działań promujących czytelnictwo. Pedagog może zatem:

- stawiać przed uczniami różnego rodzaju wyzwania czytelnicze, np. zachęcać do czytania książek powstałych w danej epoce lub reprezentujących dany temat, nurt, problem, rodzaj albo gatunek literacki,
- zachęcać do rekomendowania wybranych książek rówieśnikom,
- zachęcać do tworzenia rankingów najmądrzejszych (najdziwniejszych, najciekawszych, najzabawniejszych, najbardziej zdumiewających) przeczytanych słów albo sentencji,
- mobilizować do szukania w Internecie ciekawych stron, videoblogów, kanałów poświęconych czytelnictwu i dawać czas na lekcjach na ich krótkie zaprezentowanie w formie wystąpienia, np. miniwykładu,
- zachęcać do przygotowywania wypowiedzi na temat najbardziej interesującej informacji, jakiej dowiedzieli się podczas czytania,
- tworzyć populacje książkomaniaków i czuwać nad tym, co i jak czytają, stosując zasady popularnego obecnie tzw. *blended learning*, czyli organizując co jakiś czas spotkania tradycyjne, stacjonarne (np. w formie warsztatów) lub online, np. videokonferencje[29],
- uczyć dokładnego, wolnego czytania (w edukacji określanego jako *slow reading*), popartego refleksją nad poznawanymi treściami,
- zachęcać do współdecydowania o zawartości przestrzeni wirtualnej poświęconej lekturom i procesowi czytania przez zamieszczanie przez uczniów komentarzy, wchodzenie w dyskusje, dzielenie się spostrzeżeniami czy po prostu przekazywanie informacji o książkach innym internautom.

[27] Zob. [online] http://gdzie-wydac.blogspot.com [dostęp: 22.09.2017].

[28] Przykłady: Im więcej czytasz, tym mniej naśladujesz innych; Pamiętaj: to, kim jesteś, definiowane jest przez to, co czytasz; Podobnie jak z groszy składa się złotówka, tak z ziarenek przeczytanego składa się wiedza. Zob. [online] https://www.facebook.com/KsiazkaMojNarkotyk/ [dostęp: 22.09.2017].

[29] O roli e-learningu w edukacji pisała m.in. Laura Szczepaniak-Sobczyk. Zob. L. Szczepaniak-Sobczyk, *Rola e-learningu w czytaniu różnych tekstów kultury*, [w:] *Jestem – więc czytam. Między pragmatyzmem a wolnością*, red. G. Tomaszewska, B. Kapela-Bagińska, Z. Pomirska, Gdańsk 2012, s. 87–98.

Pobrane z czasopisma Folia Bibliologica **http:/foliabibliologica.umcs.pl**
Data: 17/11/2026 22:05:46

Akcje viralowe

W popularyzowaniu czytelnictwa istotną rolę odgrywają też akcje viralowe. Virale to intrygujące filmiki, popularne w sieci, w krótkim czasie docierające do szerokiego grona odbiorców, udostępniane znajomym. Ich działanie przypomina wirusa infekującego coraz to nowych odbiorców. Virale są jedną z form marketingu, stanowiąc współczesne narzędzie promocji. Za ich pomocą – jeśli są pomysłowe i przykuwają uwagę internautów swoją oryginalnością – można skutecznie zareklamować produkt lub rozpowszechnić inicjatywę.

Akcje viralowe promujące czytelnictwo są najczęściej inicjowane przez bibliotekarzy. Wśród podejmowanych inicjatyw warto wymienić:

1. #Sleeveface – to pomysł na robienie sobie zdjęć z zasłoniętą przez okładkę książki twarzą, co powoduje niejako ukrywanie się za książkową postacią, utożsamianie z nią. Do tego pomysłu nawiązali bibliotekarze z Gminnej Biblioteki Publicznej w Dopiewie. Zachęcali czytelników, by podczas wakacji robili sobie zdjęcia z czytaną książką i przesyłali je do specjalnego założonego albumu na Facebooku[30].

Fot. 3.
Źródło: B.M. Morawiec, *Sleeveface w wydaniu bibliotekarzy i miłośników książek*, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://lustrobiblioteki.pl/2014/03/sleeveface-wydaniu-bibliotekarzy-milosnikow-ksiazek/ [dostęp: 23.09.2017].

2. #Flashmob – rodzaj akcji, podczas której sztuczny tłum spontanicznie gromadzi się w miejscu publicznym i wykonuje różne czynności: ludzie tańczą, śpiewają,

[30] B.M. Morawiec, *Sleeveface w wydaniu bibliotekarzy i miłośników książek*, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://lustrobiblioteki.pl/2014/03/sleeveface-wydaniu-bibliotekarzy-milosnikow-ksiazek/ [dostęp: 23.09.2017].

Pobrane z czasopisma Folia Bibliologica **http:/foliabibliologica.umcs.pl**
Data: 17/11/2026 22:05:46

głośno czytają, wywołując efekt zaskoczenia u przypadkowych przechodniów. Takie akcje najczęściej są planowane w social media albo przez SMS-y. W środowisku bibliotecznym flashmoby są związane z głośnym czytaniem ulubionych książek. Jedną z takich akcji – w galerii handlowej – zainicjowali pracownicy Miejskiej Biblioteki w Kędzierzynie-Koźlu: młodzi ludzie czytali na głos przechadzającym się klientom sklepów. Czytelniczy flashmob odbył się też na Rynku Głównym w Krakowie w 2016 roku. W tym samym czasie i miejscu tłum miłośników książek czytał na głos swoje ulubione lektury.

3. #NiceBookChallange – nagrywanie krótkich filmów promujących czytanie, docieranie do czytelników przez kanał w Internecie. Akcję taką zorganizowała m.in. Biblioteka Publiczna w Świeciu. Na kanale YouTube można było oglądać krótkie filmy, w których znani mieszkańcy Świecia czytali fragmenty swoich ulubionych książek.

4. #BookBrainChallange – akcja prowadzona przez Whatcom County Library w Stanach Zjednoczonych Ameryki, której celem było zachęcenie czytelników do zapisania się do biblioteki. W ramach wyzwania użytkownicy musieli nagrać film, na którym ich zadaniem było zaprezentowanie różnych czynności z książką na głowie. Uczestnicy mogli np. tańczyć, pilotować samolot czy nawet strzelać z łuku. Następnie nagrany film musieli odpowiednio oznaczyć (#BookBrainChallenge, #WCLSLibraries) i udostępnić na Facebooku lub Instagramie.

5. #ChasseursDeLivres – akcja zainicjowana przez dyrektorkę jednej ze szkół w Belgii, Aveline Gregoire, a oparta na popularnej wśród młodzieży grze Pokemon Go. Warunkiem uczestnictwa było dołączenie do facebookowej grupy „Chasseurs de livres" („Łapaczy książek"). Gracze wyruszali na poszukiwania, gdy w grupie pojawił się post ze wskazówkami i zdjęciami ukrytej książki. Książki ukryte były w belgijskich miastach i miasteczkach. Zabawa ta cieszyła się w Belgii dużą popularnością, zwłaszcza wśród młodych ludzi – przyłączyło się do niej kilkadziesiąt tysięcy internautów[31].

6. #Book4Tat – akcja polegająca na „wróżeniu" z tatuaży. Pracownicy jednej z bibliotek zaproponowali czytelnikom możliwość przyjścia do biblioteki i pokazania im swojego tatuażu albo umieszczenia jego zdjęcia na Twitterze. Na tej podstawie – po obejrzeniu tatuażu, analizie dominującego elementu, kolorystyki, wielkości wytatuowanego motywu – bibliotekarze proponowali młodym czytelnikom określone tytuły książek, dobrane rzekomo do ich gustu[32].

[31] Eadem, *W Belgii polują na książki*, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://lustrobiblioteki.pl/2016/08/belgii-poluja-ksiazki/ [dostęp: 23.09.2017].

[32] Zob. Eadem, *Masz tatuaż? Bibliotekarz poleci ci książkę na jego podstawie*, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://lustrobiblioteki.pl/2016/08/tatuaz-bibliotekarz-poleci-ci-ksiazke-podstawie/ [dostęp: 20.09.2017].

Pobrane z czasopisma Folia Bibliologica **http:/foliabibliologica.umcs.pl**
Data: 17/11/2026 22:05:46

7. #ColourOurCollections – kampania zainicjowana przez jedną z bibliotek w Nowym Jorku. Podczas niej biblioteki, muzea czy archiwa udostępniały bezbarwne grafiki, ilustracje, iluminacje, ikony, mapy, obrazy w formie kolorowanek. Celem tej akcji była promocja bibliotek oraz zaprezentowanie interesujących, często nieznanych zbiorów. Internauci mogli wybierać obrazki dotyczące interesującego ich tematu (wśród których można wymienić: architekturę, naukę, modę, medycynę, faunę i florę itp.), kolorować je, a ich zdjęcia zamieszczać w social mediach[33].

Akcje viralowe pokazują, że ważnym elementem współczesnego procesu kształcenia polonistycznego staje się stała współpraca polonisty i bibliotekarza. Razem mają szansę dbać o odpowiednie nastroje czytelnicze nastolatków, organizować różne klasowe lub szkolne akcje, konkursy, happeningi, flashmoby czy wyzwania związane z czytaniem.

Akcje szkolne i klasowe

W Internecie można również znaleźć wiele propozycji działań promujących czytanie, których pomysłodawcami są nauczyciele poloniści. Różnymi sposobami starają się urozmaicać lekcje poświęcone literaturze i w ten sposób przekonywać do niej uczniów. Znając medialne zainteresowania swoich podopiecznych, starają się przekazywać treści programowe, wykorzystując do tego celu nowe narzędzia komunikacyjne. Przykładem mogą być akcje „Przyłapani na czytaniu" (swoje zdjęcia z książkami uczniowie umieszczają w specjalnym szkolnym folderze) czy „Żywe okładki" (uczniowie przynoszą do szkoły ulubione książki, mające na obwolucie postać ludzką, następnie pozują do wybranych okładek, a powstałe zdjęcia umieszczają na przykład na profilu klasowym)[34].

Warty zauważenia jest też projekt „Mitologujemy", łączący treści realizowane na różnych zajęciach (lekcjach języka polskiego, matematyki, informatyki, historii). Aktywności podejmowane przez nastolatków mają rozwijać ich zainteresowania wierzeniami starożytnych Greków, a jednocześnie umożliwić twórcze działanie z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych. W ramach projektu na lekcjach języka polskiego uczniowie m.in. tworzą drzewo genealogiczne bogów w aplikacji Poplet, na platformie ToonDoo przygotują komiks o Syzyfie, przygotują plan wydarzeń mitu o Dedalu i Ikarze w aplikacji Timeline, przedstawiają losy

[33] Zob. Eadem, *Festiwal kolorowanek*, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://lustrobiblioteki.pl/2017/02/colorourcollections-kolorowanki-z-biblioteki/ [dostęp: 20.09.2017].

[34] J. Krzemińska, *Żywe okładki*, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://www.edunews.pl/nowoczesna-edukacja/innowacje-w-edukacji/3507-zywe-okladki [dostęp: 30.03.2017].

Pobrane z czasopisma Folia Bibliologica **http:/foliabibliologica.umcs.pl**
Data: 17/11/2026 22:05:46

Fot. 4. Przykłady tzw. „żywych okładek".
Źródło: https://www.facebook.com/kreatywni.w.mikronie/photos/ [dostęp: 21.09.2017].

Odyseusza w aplikacji MindVector czy też piszą pamiętnik Odyseusza w aplikacji StoryJumper[35].

Ponadto w szkołach są organizowane konkursy, np. „Opowiedz o swojej książce". Uczniowie prezentują ulubione lektury w formie wpisu na blogu, filmiku albo collage'u. Podjęcie tego działania wymaga albo stworzenia wirtualnego panelu dyskusyjnego, albo zaaranżowania dyskusji stacjonarnej.

Niektórzy pedagodzy z kolei inicjują tworzenie na portalach społecznościowych, np. Facebooku, profili bohaterów literackich, uzupełnionych informacjami z treści lektury. Takie działanie podczas pracy nad *Weselem* Stanisława Wyspiańskiego zaproponowała swoim uczniom Agnieszka Zielińska. Okazało się, że ten pomysł bardzo spodobał się licealistom, którzy chętnie porozumiewali się ze sobą językiem bohaterów dramatu Wyspiańskiego: „Tak się rozkręcili, że przez cały tydzień »gadali« między sobą jako bohaterowie tej lektury. Dodawali i zmieniali zdjęcia, gratulowali sobie z powodu zaślubin, składali życzenia urodzinowe. W dialogach pojawiły się nawet skojarzenia z *Chłopami* Reymonta! Wszystko mogłam obserwować, komentować i lajkować jako ich znajoma :-)"[36].

Wśród innych szkolnych działań, wykorzystujących w promocji czytelnictwa współczesne media, można wymienić m.in.:

- wykonywanie interaktywnego plakatu o bohaterze literackim, np. zawierającego samodzielnie nakręcony filmik lub graf opisujący cechy postaci,

[35] Zob. J. Majkowska, *Mitologujemy – projekt edukacyjny dla szkoły podstawowej*, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://www.superbelfrzy.edu.pl/projektomania/9753/ [dostęp: 26.09.2017].

[36] Zob. A. Zielińska, *„Wesele" na fejsie*, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://www.superbelfrzy.edu.pl/pomyslodajnia/wesele-na-fejsie/ [dostęp: 27.03.2017].

Pobrane z czasopisma Folia Bibliologica **http:/foliabibliologica.umcs.pl**
Data: 17/11/2026 22:05:46

- tworzenie wirtualnych map pamięci, służących analizie omawianych tekstów lub ich fragmentów, z użyciem narzędzi RealtimeBoard albo ConceptBoard,
- projektowanie internetowej gazetki zawierającej wybrane treści z lektury (problematyka, bohaterowie, nawiązania itp.), zaprezentowane w formie różnych gatunków użytkowych (np. notatka prasowa, sprawozdanie, wywiad, reportaż, recenzja); prace uczniów mogą być publikowane i udostępniane w bezpłatnym serwisie Issuu,
- tworzenie i umieszczanie w Internecie fanfików, czyli form narracyjnych nawiązujących do treści wybranej lektury, rozwijających, dopełniających tę treść; może to być: uszczegółowienie wątków pobocznych, dopisywanie ciągu dalszego utworu, tworzenie przedakcji, wymyślanie historii bohaterów drugoplanowych itp.; fanfiki umożliwiają kontaktowanie się z innymi fanami danej książki czy danego autora, wymienianie poglądów, podejmowanie polemiki,
- tworzenie na stronie internetowej szkoły lub klasy rankingu ulubionych i najciekawszych książek (np. w ramach licznych akcji „Zalajkuj czytanie”[37]),
- zachęcanie uczniów do udziału w ogólnopolskich, medialnych akcjach czytelniczych, np. „Jak nie czytam, jak czytam” czy wspomniana „Czytając, wychodzisz poza ramy”.

Podsumowanie

Medium, które w największym stopniu przyczynia się do promowania czytelnictwa, jest Internet, co jest swoistym paradoksem, bo to przecież rozwój sieci miał najbardziej zagrozić pozycji książki. Przepowiadano rychły zmierzch epoki Gutenberga. Tymczasem omówione w artykule akcje promujące czytanie, blogi, vlogi czy strony na Facebooku stają się coraz popularniejsze i liczniejsze. Ich wpływ na kształtowanie proczytelniczej postawy młodych ludzi jest bardzo znaczący, o czym świadczy choćby liczba nastolatków aktywnie włączających się w różne projekty sieciowe. Wyobraźnia organizatorów przedstawionych wyżej kampanii, czego przykładem są choćby akcje viralowe, nie zna granic. Nauczyciele zastanawiający się, w jaki sposób mobilizować uczniów do czytania, znajdą w sieci wiele propozycji i pomysłów, które mogą dla nich stanowić metodyczną inspirację.

Inicjatorzy popularyzowania czytelnictwa w mediach wychodzą naprzeciw trudnościom związanym z dominującym w czasach „cyfrowej zarazy” – jak w jednej z książek adresowanych do nauczycieli określono ekspansję współczesnych

[37] Akcje pod takim tytułem są przeprowadzane na terenie całego kraju w wielu szkołach podstawowych. Często w ich przebieg są angażowane całe rodziny, biorące udział w spotkaniach i festynach.

Pobrane z czasopisma Folia Bibliologica **http:/foliabibliologica.umcs.pl**
Data: 17/11/2026 22:05:46

mediów[38] – nowym stylem czytania powierzchownego, opartego jedynie na przeszukiwaniu treści, ślizganiu się po jej powierzchni, przeglądaniu zawartości książki. Zachęcając do tworzenia recenzji, wyrażania opinii na temat czytanych książek, namysłu nad lekturami, wartościowania najnowszych publikacji czy komentowania form rozwoju współczesnego życia literackiego przeciwstawiają się niebezpieczeństwu intelektualnego okablowania[39] współczesnego *Homo sapiens*.

Cieszy fakt, że o wartości i znaczeniu czytania w życiu każdego człowieka, a zwłaszcza młodego, przekonani są wszyscy: nie tylko nauczyciele poloniści, wykorzystujący w swej pracy najnowsze aplikacje, programy i narzędzia interaktywne, lecz także ludzie znani i popularni, reprezentujący wiele dziedzin nauki i sztuki, rodzice, a nawet młodzież i dzieci. Kampanie prowadzone w mediach, które są naturalnym środowiskiem drugiego, wirtualnego życia młodych ludzi, mają szansę w większym stopniu zachęcić ich do czytania niż szkolne pogadanki o korzyściach płynących z regularnego wykonywania tej jakże istotnej czynności. Młody człowiek uzależnia dziś swą wartość przede wszystkim od atrakcyjności sieciowego wizerunku. Bardzo chętnie ulega zatem wszelkim modom, również tej na czytanie, stając się członkiem nowej, wirtualnej plemienności czytelniczej, kreując się na przykład na inteligenta skupionego nad lekturą albo dyskutującego o najnowszej literaturze, osobę umiejącą się wypowiadać na temat opisywanych w książkach problemów egzystencjalnych, czyli tak, jak w danym momencie chcą go oglądać inni. Ucząc języka polskiego, warto zatem wykorzystywać możliwości, jakie w tej dziedzinie stwarza Internet, czyniąc go niezbędnym pomocnikiem w promowaniu czytelnictwa.

Bibliografia

Bortnowski S., *Jak wyzwolić i jak zniszczyć wyobraźnię?*, [w:] *Jestem – więc piszę. Między rzemiosłem a wyobraźnią*, red. G. Tomaszewska, B. Kapela-Bagińska, Z. Pomirska, Gdańsk 2009, s. 13–23.

Gallagher K., *Jak zachęcać do czytania. Minilekcje dla uczniów gimnazjum i liceum*, tłum. M. Pagińska, Gdańsk 2007.

Garncarczyk M., [online] http://czytajpl.pl/2017/09/04/10-sposobow-czytanie-nudnych-lekcji/ [dostęp: 22.09.2017].

[38] Zob. P. Kasprzak [i.in.], *Edukacja w czasach cyfrowej zarazy*, Toruń 2016.

[39] Tamże, s. 125–132. Jest to nowy typ osobowości, który cechuje się m.in.: umiejętnością szybkiego odnajdowania miejsca informacji z jednoczesną trudnością w ich selekcjonowaniu i wartościowaniu, utratą zdolności samokontroli – dla takiego człowieka miarą szczęścia jest realizacja pragnień kreowanych przez media czy podwójna egzystencja – jednoczesne funkcjonowanie w świecie realnym i wirtualnym.

Pobrane z czasopisma Folia Bibliologica **http:/foliabibliologica.umcs.pl**
Data: 17/11/2026 22:05:46

Jaroszyńska E., *Wiersze Juliana Tuwima, czyli ciekawa podróż pociągiem*, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://www.rodzinneczytanie.pl/wiersze-juliana-tuwima [dostęp: 10.09.2017].

Kasprzak P. [i in.], *Edukacja w czasach cyfrowej zarazy*, Toruń 2016.

Krzemińska J., *Żywe okładki*, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://www.edunews.pl/nowoczesna-edukacja/innowacje-w-edukacji/3507-zywe-okladki [dostęp: 30.03.2017].

Kudyba M., *Upowszechnianie czytelnictwa. Przegląd kampanii ogólnopolskich i lokalnych akcji*, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://warsztatybibliotekarskie.pedagogiczna.edu.pl/nr-22015-46/upowszechnianie-czytelnictwa-przeglad-kampanii-ogolnopolskich-i-lokalnych-akcji/ [dostęp: 21.09.2017].

Majkowska J., *Mitologujemy – projekt edukacyjny dla szkoły podstawowej*, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://www.superbelfrzy.edu.pl/projektomania/9753/ [dostęp: 26.09.2017].

Morawiec B.M., *Festiwal kolorowanek*, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://lustrobiblioteki.pl/2017/02/colorourcollections-kolorowanki-z-biblioteki/ [dostęp: 20.09.2017].

Morawiec B.M., *Masz tatuaż? Bibliotekarz poleci ci książkę na jego podstawie*, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://lustrobiblioteki.pl/2016/08/tatuaz-bibliotekarz-poleci-ci-ksiazke-podstawie/ [dostęp: 20.09.2017].

Morawiec B.M., *Sleeveface w wydaniu bibliotekarzy i miłośników książek*, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://lustrobiblioteki.pl/2014/03/sleeveface-wydaniu-bibliotekarzy-milosnikow-ksiazek/ [dostęp: 23.09.2017].

Morawiec B.M., *W Belgii polują na książki*, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://lustrobiblioteki.pl/2016/08/belgii-poluja-ksiazki/ [dostęp: 23.09.2017].

Sklepik K., *Fantastyczna jest ta literatura! Gimnazjaliści czytają coraz więcej*, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://www.gloswielkopolski.pl/artykul/3759515,-fantastyczna-jest-ta-literatura-gimnazjalisci-czytaja-coraz-wiecej,id,t.html [dostęp: 25.09.2017].

Szczepaniak-Sobczyk L., *Rola e-learningu w czytaniu różnych tekstów kultury*, [w:] *Jestem – więc czytam. Między pragmatyzmem a wolnością*, red. G. Tomaszewska, B. Kapela-Bagińska, Z. Pomirska, Gdańsk 2012, s. 87–98.

Zasacka Z., *Czytelnictwo dzieci i młodzieży*, Warszawa 2014.

Zielińska A., *„Wesele" na fejsie*, [online]. Dostępny w World Wide Web: http://www.superbelfrzy.edu.pl/pomyslodajnia/wesele-na-fejsie/ [dostęp: 27.03.2017].